

KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN LAINANKÄYTTÖ LISÄÄNTYI LAKIMUUTOKSEN JÄLKEEN

Korkeakouluopiskelijoiden lainankäyttö lisääntyi kahdessa vuodessa lähes kuudenneksella syksyllä 2011 toteutetun lakimuutoksen jälkeen. Ennen muutosta kutakin opintotuen osaa tuli hakea erikseen, mutta 1.8.2011 alkaen on opintorahaa saavalle korkeakouluopiskelijalle myönnetty opintolainan valtioneuvoston hakemuksetta. Muutoksen tavoitteena oli lisätä opintolainan käyttöä ja siten parantaa opintotuen riittävyyttä sekä lyhentää tutkinnon suorittamiseen kuluvaa aikaa.

Lukuvuosien 2009/10 ja 2010/11 aikana opintolainan valtioneuvoston takaus oli voimassa vain noin puolella opintotukea saaneista korkeakouluopiskelijoista. Lukuvuoden 2012/13 aikana valtioneuvoston takaus oli voimassa 98 prosentilla korkeakouluopintoihin opintotukea saaneista. Lainatakauksen saaneiden osuus on pienempi kuin 100 prosenttia, koska opiskelija ei pääsääntöisesti voi saada opintolainan valtioneuvoston takauksista, jos hänen aiempi opintolainansa on takausvastuun perusteella Kelan perittävänä tai hänellä on luottorekisteritietoihin merkitty maksuhäiriö.

Kotimaisissa korkeakouluopinnoissa Kelan myöntämän opintolainan valtioneuvoston takauksen määrä on 300 euroa kuussa. Ulkomailla opiskelevilla se on 600 euroa kuussa.

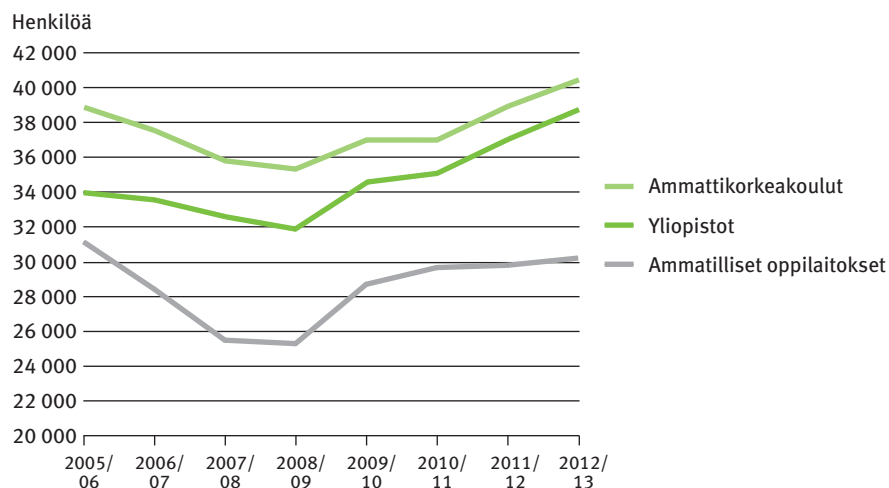
OPINTOVELALLISTEN MÄÄRÄ KASVUSSA

Lukuvuoden 2012/13 lopussa markkinaehtoista opintolainaa oli 296 800 henkilöllä.¹ Heistä 78 600 (26 %) sai lukuvuoden aikana opintotukea kotimaassa suoritettaviin korkeakouluopintoihin. Opintovelallisten korkeakouluopiskelijoiden määrä on kasvanut kymmenyksen sen jälkeen, kun opintolainan valtioneuvoston takaus alettiin myöntää opintorahaa saavalle korkeakouluopiskelijalle hakemuksetta. Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien opintovelallisten määrä on kasvanut huomattavasti maltillisemmin (kuvio 1).

¹) Korkotukilainaa oli jäljellä vielä 2 300 henkilöllä, mutta uusia korkotukilainoja ei ole myönnetty lukuvuoden 1993/94 jälkeen, eikä niitä tarkastella tässä katsauksessa.

Lukuvuoden 2012/13 aikana opintotukea korkeakouluopintoihin sai 167 200 opiskelijaa. Heistä 49 prosentilla oli opintolainaa lukuvuoden lopussa. Kahta vuotta aiemmin vastaava osuus oli 43 prosenttia.

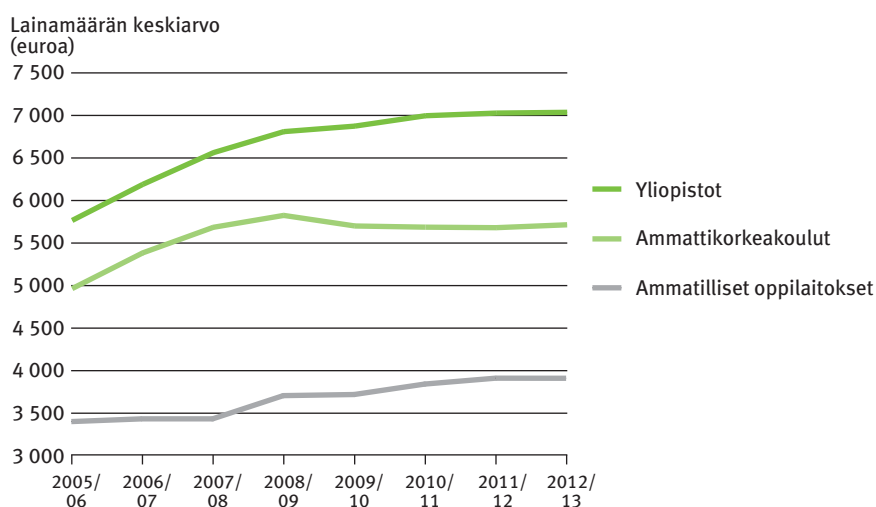
Kuvio 1. Lukuvuoden aikana opintotukea saaneiden opintovelallisten määrä lukuvuoden lopussa 2005/06–2012/13 (kotimaiset korkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset).

LAINAMÄÄRÄT ENNALLAAN

Lukuvuoden 2012/13 lopussa opintovelallisilla oli markkinaehtoisista opintolainaa keskimäärin 5 300 euroa henkeä kohti. Kotimaassa suoritettavaan yliopistotutkintoon lukuvuoden aikana opintotukea saaneilla lainaa oli keskimäärin 7 000 euroa, ammattikorkeakouluopiskelijoilla 5 600 euroa. Opintotuen saajien henkilökohtaiset opintolainamäärät eivät ole juurikaan kasvaneet viime vuosina (kuvio 2). Reaaliarvolla mitattuna lainamäärät ovat jopa hieman pienentyneet.

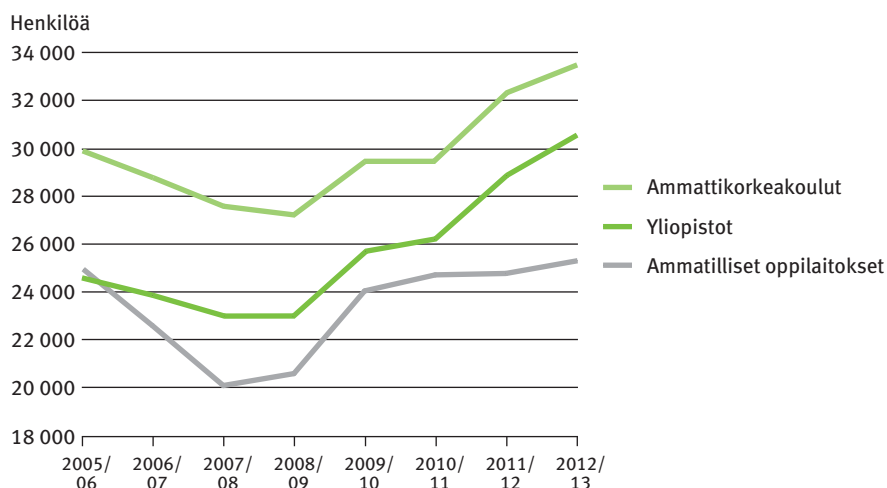
Kuvio 2. Henkilökohtainen opintolainamäärä lukuvuoden lopussa 2005/06–2012/13 (lukuvuoden aikana kotimaisiin korkeakouluopintoihin ja ammatillisiin opintoihin opintotukea saaneet).

LAINAA NOSTAA AIEMPAA USEAMPI

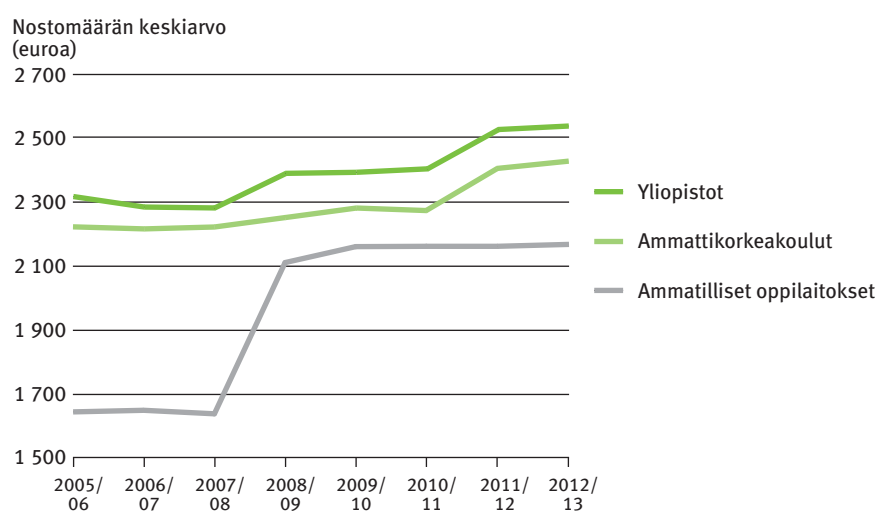
Opintovelallisista 95 600 oli lukuvuoden 2012/13 aikana nostanut opintolainaa. Lainaa nostaneista 63 700 oli saanut tukea korkeakouluopintoihin kotimaassa. Lukuvuoden 2012/13 aikana lainaa nosti 30 400 yliopisto-opintoihin ja 33 300 ammattikorkeakouluopintoihin opintotukea saanutta opiskelijaa. Lukuvuonna 2010/11 vastaavat luvut olivat 26 000 ja 29 300. Kahdessa vuodessa opintolainaa nostaneiden opiskelijoiden määrä kasvoi yliopistoissa 14 prosenttia ja ammattikorkeakouluissa 17 prosenttia (kuvio 3).

Kuvio 3. Lukuvuoden aikana lainaa nostaneet henkilöt 2005/06–2012/13 (kotimaiset korkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset).

Lakimuutoksen jälkeen myös lainanostojen nimellisarvot ovat kasvaneet (kuvio 4), mutta reaaliarvot ovat pysyneet jokseenkin samalla tasolla. Lukuvuoden 2012/13 aikana kotimaisiin opintoihin lainaa nostaneet yliopisto-opiskelijat nostivat lainaa keskimäärin 2 500 euroa ja ammattikorkeakouluopiskelijat 2 400 euroa. Lainanostojen mediaani oli molemmissa ryhmissä 2 700 euroa, joka vastaa yhdeksän kuukauden lainatakausten yhteenlaskettua määrää.

Kuvio 4. Lukuvuoden aikana nostettu lainamäärä henkilöä kohti 2005/06–2012/13 (kotimaiset korkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset²⁾).

²⁾ Amatillisten oppilaitosten lainatakausten enimmäismäärä korotettiin 1.8.2008 alkaen samaksi kuin korkeakouluissa. Korotus oli 220 eurosta 300 euroon kuussa.